

Mål 66/86

**Ahmed Saeed Flugreisen och Silver Line Reisebüro GmbH
mot
Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs e. V.**

(begäran om förhandsavgörande
från Bundesgerichtshof)

”Konkurrens — flygpriser”

Sammanfattning av domen

1. *Konkurrens – konkurrensbegränsande samverkan – bilaterala eller multilaterala avtal mellan flygbolag om flygpriser – ogiltighet – villkor (artiklarna 85, 88 och 89 i EEG-fördraget; artikel 5 i rådets förordning nr 3975/87)*
2. *Konkurrens – dominerande ställning – missbruk. – absolut förbud – tillämpning av övergångsbestämmelserna i artiklarna 88 och 89 i fördraget – saknar betydelse (artikel 85-89 i EEG-fördraget)*
3. *Konkurrens – konkurrensbegränsande samverkan – avtal mellan företag – begrepp – avtal mellan moderbolag och dotterbolag som saknar verklig ekonomisk självständighet – omfattas inte (artikel 85 i EEG-fördraget)*
4. *Konkurrens – gemenskapsbestämmelser – samtidig tillämpning av artiklarna 85 och 86 i fördraget – tillåtlighet – avtal om flygpriser som påtvingas av ett företag i dominerande ställning (artiklarna 85 och 86 i EEG-fördraget)*

5. *Konkurrens - dominerande ställning - missbruk - tillämpning av flygpriser som fastställts genom avtal mellan företag - bedömningskriterier (artikel 86 i EEG-fördraget)*
 6. *Konkurrens - gemenskapsbestämmelser - medlemsstaternas skyldigheter - godkännande av avtal om flygpriser som strider mot bestämmelserna i fördraget - oförenlighet (artiklarna 5, 85, 86 och 90.1 i EEG-fördraget)*
 7. *Konkurrens - företag som har anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse - trafikering av flyglinjer - begränsning av konkurrensreglernas verkningar - tillåtlighet - villkor (artikel 90.2 i EEG-fördraget)*
1. Bilateral eller multilateral avtal mellan flygbolag om flygpriser för reguljärflyg är ogiltiga enligt artikel 85.2 i fördraget i följande fall:
 - Vad gäller priser för flygningar mellan flygplatser inom en och samma medlemsstat eller mellan en flygplats i en medlemsstat och en flygplats i tredje land: när antingen myndigheterna i den medlemsstat där ett av flygbolagen har sitt säte eller kommissionen i enlighet med artikel 88 respektive 89 har fastställt att avtalet är oförenligt med artikel 85.
 - Vad gäller priser för internationella flygningar mellan flygplatser inom gemenskapen: när det inte till kommissionen i enlighet med artikel 5 i förordning nr 3975/87 har lämnats någon ansökan om att avtalet skall undantas från förbudet i artikel 85.1 eller när en sådan ansökan har lämnats men avslagits av kommissionen senast 90 dagar efter det att ansökan offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, eller när kommissionen inte har avgett något svar inom tidsfristen på 90 dagar, men undantagets giltighetsperiod på sex år som fastställs i tidigare nämnda artikel 5 har löpt ut eller kommissionen under samma period har återkallat undantaget.
 2. Det enda som kan berättiga en fortsatt tillämpning av övergångsbestämmelserna i artiklarna 88 och 89 i fördraget är att de avtal, beslut och samordnade förfaranden som avses i artikel 85.1 kan bli föremål för ett undantag enligt

artikel 85.3, och att konkurrenspolitiken utformas genom de behöriga institutionernas beslut att bevilja eller vägra sådana undantag i enlighet med de tillämpningsbestämmelser som antagits med stöd av artikel 87. Det är däremot inte möjligt att bevilja något som helst undantag för missbruk av dominerande ställning. Sådant missbruk är helt enkelt förbjudet enligt fördraget och det ankommer på de behöriga nationella myndigheterna eller på kommissionen att, beroende på omständigheterna, och inom ramen för sin behörighet dra konsekvenserna av detta förbud. Förbudet i artikel 86 är alltså tillämpligt fullt ut på hela luftfartssektorn.

3. Artikel 85 i fördraget gäller inte samordnade förfaranden mellan företag som ingår i samma koncern och har ställning som moder- och dotterbolag, om företagen bildar en ekonomisk enhet inom vilken dotterbolaget inte har någon verklig självständighet att bestämma sitt handlande på marknaden.
4. Det kan inte uteslutas att artiklarna 85 och 86 i fördraget kan vara tillämpliga samtidigt om ett avtal om flygpriser mellan två eller flera företag endast är den formella bekräftelsen på en ekonomisk verklighet som utmärks av att ett företag i dominerande

ställning har lyckats få andra företag att tillämpa flygpriserna i fråga.

5. Det kan under vissa omständigheter utgöra missbruk av en dominerande ställning på den berörda marknaden att tillämpa flygpriser för reguljärflyg som är en följd av bilaterala eller multilaterala avtal mellan flygbolag, särskilt om ett företag i dominerande ställning har lyckats tvinga andra transportföretag att tillämpa överdrivet höga eller låga priser eller att tillämpa ett enhetligt pris för en bestämd flyglinje.
6. Även om konkurrensreglerna i artiklarna 85 och 86 i fördraget avser företags beteende och inte de åtgärder som vidtas av medlemsstaternas myndigheter, ålägger artikel 5 i fördraget inte desto mindre de senare att inte vidta eller bibehålla några åtgärder som kan beröva konkurrensreglerna deras ändamålsenliga verkan. Just detta är fallet om en medlemsstat påtvingar eller gynnar avtal om konkurrensbegränsande samverkan som strider mot artikel 85 eller förstärker verkningarna av sådan samverkan.

Härav följer att det inte är förenligt med gemenskapsrätten, särskilt artikel 5 i fördraget, att luftfartsmyndigheter godkänner avtal om flygpriser som strider

mot artikel 85.1, eller eventuellt artikel 86, och att såväl luftfartsmyndigheterna som gemenskapsinstitutionerna skall avstå från alla åtgärder som kan anses uppmuntra flygbolag att ingå sådana avtal.

Denna tolkning bekräftas av fördraget, särskilt när det gäller flygpriser för reguljärflyg, genom artikel 90.1, enligt vilken nationella myndigheter inte får vidta eller bibehålla någon åtgärd som strider mot konkurrensreglerna i artiklarna 85 och 86 beträffande företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter - t.ex. rätt att ensam eller tillsammans med ett eller två andra lufttrafikföretag trafikera en bestämd flyglinje.

7. Artikel 90.2 i fördraget kan vara tillämplig på lufttrafikföretag som genom beslut av en offentlig myndighet åläggs att trafikera linjer som inte är affärsmässigt lönsamma, men som måste trafikeras av hänsyn till allmänintresset. För att de krav som ställs i samband med fullgörandet av en sådan uppgift av allmänt intresse skall kunna begränsa verkan av konkurrensreglerna enligt denna artikel måste emellertid de nationella myndigheter som godkänner flygpriser och de domstolar vid vilka därmed förbundna tvister anhängiggörs kunna fastställa de berörda kravens konkreta karaktär och hur de inverkar på strukturen hos de flygpriser som tillämpas av de berörda flygbolagen.